
Dakshinamurti Stotra

த³க்ஷி³நாமுர்திஸ்தோத்ரம் அத²வா த³க்ஷி³நாமுர்த்யஷ்டகம்

Document Information

Text title : dakShiNAMurti stotra or aShTakam

File name : dakshina.itx

Category : shiva, stotra, shankarAchArya, aShTaka, vedanta

Location : doc_shiva

Author : shankarAchArya

Transliterated by : Giridhar Madras <giridharmadras at gmail.com>

Proofread by : Giridhar Madras <giridharmadras at gmail.com>, Shankara shankara_2000 at yahoo.com

Latest update : October 30, 2020

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

Dakshinamurti Stotra

த³க்ஷி¹னாமுர்திஸ்தோத்ரம் அத²வா த³க்ஷி¹னாமுர்த்யஷ்டகம்

Introduction

Offered on this holy day of guru pUrnima, this poem is transliterated and translated as a humble dedication to my various spiritual teachers including my Guru, Yogiraj Vethathiri, and paramaguru, Adi Shankaracharya, and the Guru of all, ShrI DakShinAmUrti. They took pity on this unworthy disciple enslaved, enticed and ensnared by Maya and taught me to respect reason, aspire for Truth, discriminate between the real and the unreal and remain dedicated, disciplined and devoted to Shakti, residing with us all . Just as a beggar, for his own satisfaction, offers copper coins to a king, I, while remaining indebted, humbly offer this compilation at their Lotus feet as a small token. shrIdakShiNAmUrtI stotraM was written by Jagadguru Adi Shankaracharya Please refer to the biography of Shankara and His other compositions of vedic literature. shrIdakShiNAmUrti stotraM is one of the minor compositions of the spiritual giant and exquisite philosopher, Adi Shankaracharya . The popularity of this hymn is not just due to the poetic masterpiece but also because it encompasses the fundamental teachings of Vedanta succinctly and briefly. DakShninamurti (Shiva) manifests in three different forms as God, Preceptor and the Self (Atman). The all-pervasiveness of the Atman is clearly expounded in the tenth verse of the hymn. The practice of vedanta is to get rid of avidya (ignorance) by exercising the will over attachment to the unreal, and by overcoming fear and anxiety by finding the bliss in the eternal . The sAdhaka (aspirant) is often aided by a teacher who is self-realized, and the aspirant follows the teachings of this Guru, whom he/she considers to be an embodiment of God . The embodiment of DakShinamurti in the Guru, by whose grace and grace alone, the illumination becomes apparent is saluted in the fourth line of each sloka in the hymn . The final understanding that there is no duality between Guru and God is the essence of religious life, according to Advaita Vedanta [please refer to shvetasvatara upaniShad, 6-23]. More on the knowledge of Atman can be found in brihadaranyaka upaniShad 4-4-12-21- The stotraM aids in the comprehension of the fact that Jiva, Ishvara and Brahman are all the

same on the plane of Reality . The recital of this hymn, accompanied with contemplation of the meaning, is said to enable one to reach the plentitude of realization and become one with the Brahman. (Actually, it is the realization that you are already and always Brahman.)

An excellent commentary on the dakShinamurti stotra was written by His immediate disciple, Sureshvara, and it is called mAnasollAsa. Another beautiful commentary on the work is tattvasudhA by svayamprakAshayatinindra . Both of the works, along with a lucid commentary of the dakShinamurti stotra, has been published by the Sringeri Math . The book is called 'SridakShinamurtistotram' and translated by Dr. D.S . Subbramaiya. The book has two volumes and over 1200 pages. The fact that one requires over 1200 pages to explain the sridakShinamurti stotra provides an idea of the depth required to understand the stotra. May Shri Daksinamurti embodied in the acharya(s) lead us from ignorance to Truth. OM tat sat

॥ ஸாந்திபாட:² ॥

ஓ யோ ப்³ரஹ்மாணம் வித³தா⁴தி பூர்வம்

யோ வை வேதா³ம்ஸ்ச ப்ரஹிணேதி தஸ்மை ।

தம் ஹ தே³வமாத்மபு³தி⁴ப்ரகாஸம்

முமுக்ஷுர்வை ஸரணமஹம் ப்ரபத³யே ॥

ஓ ஸாந்தி: ஸாந்தி: ஸாந்தி:

This verse is chanted before the stotraM. OM . I surrender to THAT, who projected brahma at the beginning of the creation and revealed vedas . The inspiration turns my intellect towards Atman . May peace be on us for ever.

விஸ்வம் த³ப்ரணத³ரு³ஸ்யமாநநக³ரீதுல்யம் நிஜாந்தர்³க³தம்

பஸ்யந்நாத்மநி மாயயா ப³ஹிரிவோத³பூ⁴தம் யதா² நித³ர்யா ।

ய: ஸாக்ஷாத்ருதே ப்ரபோ³த⁴ஸமயே ஸ்வாத்மாநமேவாத³வயம்

தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே ॥ 1 ॥

The universe is the reflection of a mirror . The Truth is the supreme Brahman, the one without a second . The mind, senses and intellect are all able to only discern the reflection of the Atman . The identity of the brahman and the Atman is apparent after self-illumination. I offer my profound salutations to the auspicious Guru, who is an embodiment of DakShinamurti, and whose grace is responsible for the illumination.

பீ³ஜஸ்யாந்தரிவாங்குரோ ஜக³தி³த³ம் ப்ராங்நிர்விகல்பம் புந:

மாயாகல்பிததே³ஸகாலகலநாவைசித்ரயசித்ரீக்ரு³தம் |

மாயாவீவ விஜ்ரு³ம்ப⁴யத்யபி மஹாயோகீ³வ ய: ஸ்வேச்ச²யா

தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 2 ||

He in whom this universe, prior to its projection was present like a tree in a seed(unmanifested), and by whose magic this was transformed(manifested) in various forms, by His own will similar to a yogi's- to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

யஸ்யைவ ஸ்பு²ரணம் ஸதா³தமகமஸத்கல்பார்த²கம் பா⁴ஸதே

ஸாக்ஷாத்தத்த்வமஸீதி வேத³வசஸா யோ போ³த⁴யத்யாஸ்ரிதாந் |

யத்ஸாக்ஷாத்கரணாத்³ப⁴வேநந புநராங்ரு³த்திர்ப⁴வாம்போ⁴நிதௌ⁴

தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 3 ||

He, by whose light the (unreal) universe appears real, teaches the truth of brahman to those who want to know the Atman through the vedic statement tattvamasi (thou art That) and He Who puts an end to the samsaric cycle - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

நாநாச்சி²த்³ரக⁴டோத³ரஸ்தி²தமஹாத்³ப்ப்ரபா⁴பா⁴ஸ்வரம்

ஜ்ஞாநம் யஸ்ய து சக்ஷுராதி³கரணத்³வாரா ப³ஹி: ஸ்பந்த³தே |

ஜாநாமீதி தமேவ பா⁴ந்தமநுபா⁴த்யேதத்ஸமஸ்தம் ஜக³த்

தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 4 ||

He whose light gleams through the senses like the light emanating from a pot with holes (in which a lamp is kept), He whose knowledge alone brings the state of knowing (I am That), He whose brightness makes everything shine - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

தே³ஹம் ப்ராணமபீந்த³ரியாண்யபி சலாம் பு³த்³தி⁴ம் ச ஸூந்யம் விது:³

ஸ்த்ரீபா³லாந்த⁴ஜடோ³பமாஸ்த்வஹமிதி ப்⁴ராந்தா ப்⁴ரு³ஸம் வாதி³ந: |

மாயாஸக்திவிலாஸகல்பிதமஹா வ்யாமோஹஸம்ஹாரிணே

தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 5 ||

Some philosophers contend the body, senses, life-breath, intellect and non-existence (shunya) as the real 'I' (Atman). Their comprehension is worse than that of women, children, blind and the dull. He who destroys this delusion caused by maya (and makes us aware of

the Truth)- to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

ராஹுக்³ர்ஸ்ததி³வாகரேந்து³ஸ்த³ரு³ஸோ மாயாஸமாச்ச²த³நாத்

ஸந்மா³த்ர: கரணோபஸம்ஹரணதோ யோ³பூ⁴த்ஸுஷு³ப்த: புமாந் |

ப்ரா³க³ஸ்வாப்ஸமிதி ப்ரபோ³த⁴ஸமயே ய: ப்ரத்யபி⁴ஜ்ஞாயதே

தஸ்மை ஸ்ரீ³கு³ருமூர்த்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³த³க்ஷிணமூர்த்தயே || 6 ||

The brilliance of sun exists even when intercepted by Rahu during eclipse. Similarly, the power of cognition only remains suspended during deep sleep. The Self exists as pure being even though unrecognized due to the veil of Maya. A person on awakening becomes aware that he was asleep earlier (and the dream was unreal). Similarly, a person who awakens to the consciousness of the Self recognizes his previous state of ignorance as unreal. He by whose grace alone does one awaken to the consciousness of the Self - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

பா³ல்யாதி³ஷ்வபி ஜாக்³ரதா³தி³ஷு ததா² ஸர்வாஸ்வஸ்தா²ஸ்வபி

வ்யா³வ்ரு³த்தாஸ்வநுவர்தமாநமஹமித்யந்த: ஸ்ப²ர்ந்தம் ஸதா³ |

ஸ்வாத்மாநம் ப்ரகடிகரோதி ப⁴ஜதாம் யோ முத்³ர்யா ப⁴த்³ர்யா

தஸ்மை ஸ்ரீ³கு³ருமூர்த்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³த³க்ஷிணமூர்த்தயே || 7 ||

He, whose existence is changeless throughout the various states of the body (like old, young etc) and the mind (waking, dreaming etc), and who reveals the greatest knowledge of Atman by j nAna-mudra (the joining of the thumb and the forefinger of a raised right hand) - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

விஸ்வம் பஸ்யதி கார்யகாரணதயா ஸ்வஸ்வாமிஸம்ப³ந்த⁴த:

ஸிஷ்யாசார்யதயா ததை²வ பித்ரு³புத்ரா³த்யாத்மநா பே⁴த³த: |

ஸ்வப்நே ஜாக்³ரதி வா ய ஏஷ புருஷோ மாயாபரிப்⁴ராமித:

தஸ்மை ஸ்ரீ³கு³ருமூர்த்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³த³க்ஷிணமூர்த்தயே || 8 ||

He, whose power of Maya enables one to experience the world as multiform (like teacher, disciple, father, son etc) during both the waking and dream states - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

பூ⁴ரம்பா⁴ம்ஸ்யநலோ³நிலோ³ஸம்ப³ர்மஹர்நாதோ² ஹிமாம்ஸு: புமாந்

இத்யாபா⁴தி சராசரா³த்மகமித³ம் யஸ்யைவ மூர்த்தயஷ்டகம் |

நாந்யத்தகிஞ்சந வித்³யதே விம்ரு³ஸதாம் யஸ்மா³த்பரஸ்மா³த்³விபோ: ⁴

தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்த்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்த்தயே || 9 ||

He, whose subtle and unmanifest eightfold form causes the moving and unmoving universe, and by whose grace alone does all these manifestation disappear to reveal that 'All that exists is Brahman' - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

ஸர்வாத்மத்வமிதி ஸ்பு²க்ரு³தமித³ம் யஸ்மாத³முஷ்மிந் ஸ்தவே

தேநாஸ்ய ஸர்வணாத்³ர்த²மநநாத³த⁴யாநாச்ச ஸங்கீர்தநாத் |

ஸர்வாத்மத்வமஹாவிபூ⁴திஸஹிதம் ஸ்யாதீ³ஸ்வரத்வம் ஸ்வத: var தத:

ஸித்³த⁴யேத்தத்புநரஷ்டதா⁴ பரிணதம் சைஸ்வர்யமவ்யாஹதம் || 10 ||

The verse points out to the all pervasiveness of the indwelling Spirit, Atman. By the recital, contemplation and meditation of this hymn, the disciple attains the state of oneness with Atman and realizes his unity with the universe, thus becoming the very essence of the eightfold manifestation.

வடவிடபிஸமீபே பூ⁴மிபா⁴கே³ நிஷண்ணம்

ஸகலமுநிஜநாநாம் ஜ்ஞாநதா³தாரமாராத் |

த்ரிபு⁴வநகு³ருமீஸம் த³க்ஷிணமூர்த்திதே³வம்

ஜநநமரணது: ³க²ச்சே²த³த³க்ஷம் நமாமி ||

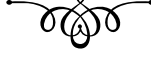
This verse is usually recited at the end of the recital of the above hymn. I offer my profound salutations to Shri maha dakShinamurti, the remover of the worldly (samasic) bonds binding us, Who is to be meditated upon as the one sitting under a banyan tree and bestowing knowledge (j nana) instantly on all the sages (and the devoted disciples).

இதி ஸ்ரீமத்பரமஹம்ஸபரிவ்ராஜகாசார்யஸ்ய ஸ்ரீகோ³விந்த³ப⁴க³வத்பூஜ்யபாத³ஸிஷ்யஸ்ய ஸ்ரீமச்ச²ங்கரப⁴க³வத: க்ரு³தௌ த³க்ஷிணமூர்த்தயஷ்டகம் ஸம்பூர்ணம் |

Dakshinamurti Stotra

த³க்ஷிணாமுர்திஸ்தோத்ரம் அத²வா த³க்ஷிணாமுர்த்யஷ்டகம்

Dakshinamurti Stotra

த³க்ஷிணாமுர்திஸ்தோத்ரம் அத²வா த³க்ஷிணாமுர்த்யஷ்டகம்

ஓ யோ ப்³ரஹ்மாணம் வித³தா⁴தி பூர்வம்

யோ வை வேதா³ம்ஸ்ச ப்ரஹிணேதி தஸ்மை ।

தம் ஹ தே³வமாத்மபு³த்தி³ப்ரகாஸம்

முமுக்ஷுர்வை ஸரணமஹம் ப்ரபத்³யே ॥

ஓ ஸாந்தி: ஸாந்தி: ஸாந்தி: ।

த⁴யாநஸ்லோகா: -

மௌநவ்யாக்²யாப்ரகடிதபரப்³ரஹ்மதத்த்வம் யுவாநம்

வர்ஷிஷ்டா²ந்தே வஸத்³ரு'ஷிக்³ணராவ்ரு'தம் ப்³ரஹ்மநிஷ்டை:² ।

ஆசார்யேந்த்³ரம் கரகலிதசிந்முத்³ரமாநந்த்³ருபம்

ஸ்வாத்மாராமம் முதி³தவத்³நம் த³க்ஷிணாமுர்திமீடே³ ॥ 1 ॥

வடவிடபிஸமீபே பூ⁴மிபா⁴கே³ நிஷண்ணம்

ஸகலமுநிஜநாநாம் ஜ்ஞாநதா³தாரமாராத் ।

த்ரிபு⁴வநகு³ருமீஸம் த³க்ஷிணாமுர்திதே³வம்

ஜநநமரணது:³க²ச்சே²த்³த்³க்ஷம் நமாமி ॥ 2 ॥

சித்ரம் வடதரோர்முலே வ்ரு'த்³தா:⁴ ஸிஷ்யா கு³ருர்யுவா ।

கு³ரோஸ்து மௌநம் வ்யாக்²யாநம் ஸிஷ்யாஸ்து சி²ந்த ஸம்ஸயா: ॥ 3 ॥

நித⁴யே ஸர்வவித்³யாநாம் பி⁴ஷஜே ப⁴வரோகி³ணம் ।

கு³ரவே ஸர்வலோகாநாம் த³க்ஷிணாமுர்தயே நம: ॥ 4 ॥

ஓ நம: ப்ரணவார்தா²ய ஸுத்³த⁴ஜ்ஞாநைகமுர்தயே ।

நிர்மலாய ப்ரஸாந்தாய த³க்ஷிணாமுர்தயே நம: ॥ 5 ॥

அத்²ஸ்தோத்ரம் । ஓ

விஸ்வம் த³ப்ரணத்³ரு'ஸ்யமாநநக³ரீதுல்யம் நிஜாந்தர்க³தம்

பஸ்யந்நாத்மநி மாயயா ப³ஹிரிவோத்³பூ⁴தம் யதா² நித்³ர்யா |
 ய: ஸாக்ஷாத்ருதே ப்ரபோ³த⁴ஸமயே ஸ்வாத்மாநமேவாத்³வயம்
 தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 1 ||

பீ³ஜஸ்யாந்தரிவாங்குரோ ஜக³தி³த³ம் ப்ராங்நிர்விகல்பம் புந:
 மாயாகல்பிததே³ஸகாலகலநாவைசித்ர்யசித்ரீக்ரு³தம் |
 மாயாவீவ விஜ்ரு³ம்ப⁴யத்யபி மஹாயோகீ³வ ய: ஸ்வேச்ச²யா
 தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 2 ||

யஸ்யைவ ஸ்பு²ரணம் ஸதா³த்மகமஸத்கல்பார்த²கம் பா⁴ஸதே (கல்பார்த²க³ம்)
 ஸாக்ஷாத்³த்³வமஸீதி வேத³வசஸா யோ போ³த⁴யத்யாப்ரிதாந் |
 யத்ஸாக்ஷாத்³கரணத்³ப⁴வேநந புநராவ்ரு³த்திர்³ப⁴வாம்போ⁴நிதௌ⁴
 தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 3 ||

நாநாச்சி²த்³ர்⁴க⁴டோத³ர்⁴ஸ்தி²தமஹாதீ³பப்ரபா⁴பா⁴ஸ்வரம்
 ஜ்ஞாநம் யஸ்ய து சக்ஷுராதி³கரணத்³வாரா ப³ஹி: ஸ்பந்த³தே |
 ஜாநாமீதி தமேவ பா⁴ந்மநுபா⁴த்யேதத்ஸமஸ்தம் ஜக³த்
 தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 4 ||

தே³ஹம் ப்ராணமபீந்த³ர்⁴யாண்யபி சலாம் ப³த்³தி⁴ம் ச ஸூந்யம் விது:³
 ஸ்தரீபா³லாந்த⁴ஜடோ³பமாஸ்த்வஹமிதி ப்⁴ராந்தா ப்⁴ரு³ஸம் வாதி³ந: |
 மாயாஸக்திவிலாஸகல்பிதமஹா வ்யாமோஹஸம்ஹாரிணே
 தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 5 ||

ராஹுக்³ர்⁴ஸ்ததி³வாகரேந்து³ஸத்³ரு³ஸோ மாயாஸமாச்ச²த³நாத்
 ஸந்மாத்ர: கரணோபஸம்ஹரணதோ யோ³பூ⁴தஸூஷு³ப்த: புமாந் |
 ப்ராக³ஸ்வாப்ஸமிதி ப்ரபோ³த⁴ஸமயே ய: ப்ரத்யபி³ஜ்ஞாயதே
 தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 6 ||

பா³ல்யாதி³ஷ்வபி ஜாக்³ர்⁴தா³தி³ஷு ததா² ஸர்வாஸ்வவஸ்தா²ஸ்வபி
 வ்யாவ்ரு³த்தாஸ்வநுவர்தமாநமஹமித்யந்த: ஸ்பு²ர்⁴ந்தம் ஸதா³ |
 ஸ்வாத்மாநம் ப்ரக³கரோதி ப⁴ஜதாம் யோ முத்³ர்⁴யா ப⁴த்³ர்⁴யா
 தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 7 ||

விஸ்வம் பஸ்யதி கார்யகாரணதயா ஸ்வஸ்வாமிஸம்ப³ந்த⁴த:
 ஸிஷ்யாசார்யதயா ததை²வ பித்ரு³புத்ரா³யாத்மநா பே⁴த³த: |
 ஸ்வப்நே ஜாக்³ர்⁴தி வா ய ஏஷ புருஷோ மாயாபரிப்⁴ராமித:

தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 8 ||

பூ⁴ரம்பா⁴ம்ஸ்யநலோ⁵நிலோ⁵ம்ப³ரமஹர்நாதோ² ஹிமாம்ஸூ: புமாந்
 இত্যபா⁴தி சராசராத்தமகமித³ம் யஸ்யைவ மூர்த்யஷ்டகம் |
 நாந்யத்கிஞ்சந வித³யதே விம்ரு³ஸதாம் யஸ்மாத்பரஸ்மாத்³விபோ:⁴
 தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணமூர்தயே || 9 ||

ஸர்வாத்மத்வமிதி ஸ்பு²டீக்ரு³தமித³ம் யஸ்மாத்³முஷ்டமிந் ஸ்தவே
 தேநாஸ்ய ஸ்ரவணத்தத³ர்²மநநாத்³த⁴யாநாச்ச ஸங்கீர்தநாத் |
 ஸர்வாத்மத்வமஹாவிபூ⁴திஸஹிதம் ஸ்யாத்³ஸ்வரத்வம் ஸ்வத: var தத:
 ஸித³த⁴யேத்தத்புநரஷ்டதா⁴ பரிணதம் சைஸ்வர்யமவ்யாஹதம் || 10 ||

வடவிடபிஸமீபே பூ⁴மிபா⁴கே³ நிஷண்ணம்
 ஸகலமுநிஜநாநாம் ஜ்ஞாநதா³தாரமாராத் |
 த்ரிபு⁴வநகு³ருமீஸம் த³க்ஷிணமூர்திதே³வம்
 ஜநநமரணது:³க²ச்சே²த³த³க்ஷம் நமாமி ||

இதி ஸ்ரீமத்பரமஹம்ஸபரிவ்ராஜகாசார்யஸ்ய ஸ்ரீகோ³விந்த³ப⁴க³வத்பூஜ்யபாத³ஸிஷ்யஸ்ய
 ஸ்ரீமச்ச²ங்கரப⁴க³வத: க்ரு³தௌ த³க்ஷிணமூர்த்யஷ்டகம் ஸம்பூர்ணம் |

Dakshinamurti Stotra

த³க்ஷி¹னாமுர்திஸ்தோத்ரம் அத²வா த³க்ஷி¹னாமுர்த்யஷ்டகம்

Appendix: Word meanings

The following words and meanings are added as an appendix to allow the reader to learn Sanskrit words. My many thanks to Shri Ganesan (deepa at tiac.net) for providing the meanings.

ஓ = Refers to the Brahman, Godhood, both symbolically otherwise;

யோ = (Masc.Nom.Sing.) that person;

ய: = (Masc.Nom.Sing.) that person;

ப்³ரஹ்மாணம் = (Masc.Acc.case. sing.) God Brahman;

வித³தா⁴தி = (Verb Pr. III Per.Sing.PP) projects;

பூர்வம் = in the beginning (of Creation);

வை = an emphasis;

வேதா³ந் = Vedas;

ச = and;

ப்ரஹி³னோதி = (Verb.Pr.III Per.sing.PP) inspires;

தஸமை = (Masc.Dative.sing.) to that person;

தம் = (Masc.Nom.sing.) He;

ஹ = an emphasis;

தே³வம் = God;

ஆத்ம = Self, soul;

ப்³த³தி⁴ = (Fem.Nom.sing.) intellect, Discrimination, awareness;

ப்ரகாஸம் = (Masc.Acc.sing.) illumined (person);

முமுக்ஷு: = Person desiring MokSha;

ஸரணம் = surrender, refuge;

அஹம் = (pronoun Nom.sing.) I;

ப்ரபத்³யே = (Verb Pr.I Per. sing.AP) surrender, resort to;

ஸாந்தி: = (Fem.Nom.sing.) peace

- விஸ்வம் = (Nr. Acc.case,sing.) Universe;
 த³ர்பணம் = (Nr.Acc.case, sing.) mirror;
 த³ரு³ஸ்யமாநம் = (Nr.Acc.sing.) looking like, appearing;
 நக³ரீதுஸ்யம் = (acc.case, sing.) like a city;
 நிஜாந்தர்க³தம் = (acc. case) which is within Himself;
 பஸ்யந் = (Pr.Participle) seeing;
 ஆத்மநி = (Loc.case) within Himself;
 மாயயா = (Fem. instr.sing.) through illusion;
 ப³ஹி: = (indec.) outside;
 இவ = (indec.) like i.e as if the Universe is manifesting outside;
 உத³பூ⁴தம் = (Acc.case) being, manifested entity;
 யதா² = (indec.) as in a manner, in such a manner as;
 நித³ரயா = (Fem.instr. case, sing.) through sleep(-iness);
 ய: = he who;
 ஸாக்ஷாத் = (indec.) before one's eyes, in white and black;
 குருதே = (verb Pr.III P.sing. AP) performs, acts;
 ப்ரபோ³த⁴ஸமயே = (loc.case) during wakefulness, waking state;
 ஸ்வ = one's own;
 ஆத்மநாம் = (Acc.case) self;
 ஏவ = itself, alone;
 அத³வ்யம் = (Nr.Acc,sing.) the(No-second), non-dual Self;
 தஸ்மை = (Masc.Dative,sing.) to him;
 ஸ்ரீ = LakShmi, wealth (here auspicious prefix);
 கு³ருமூர்தயே = (Masc.Dative,sing.) God(himself) embodied in guru;
 நம: = (Nr.Nom.sing.) salutation, bowing, namaskAra;
 இத³ம் = (neuter,Nom.sing.) this;
 த³க்ஷிணமூர்தயே = Masc.Dative,sing.) to dakShinAmUrti God;
 பீ³ஜஸ்ய = (Nr.Poss.sing.) of the seed;
 அந்த: = (indec.) inside;
 இவ = (indec.) like;
 அங்குர: = (Masc.Nom.sing.) sprout;
 ஜக³த் = (Neuter Nom.Sing.) world;

- இத³ம் = (Nr. Nom.Sing.) this;
 ப்ராங் = in the beginning;
 நிர்விகல்பம் = unmanifested;
 புந: = (indec.) again;
 மாயா = (fem.Nom.sing.) illusion;
 கல்பித = arranged, caused, created;
 தே³ஸ = (Masc.Nom.sing.) country, place, spot, space;
 கால: = (Masc.Nom.sing.) time;
 கலநா = reckoning;
 வைசித்ரு³ய = varied, different;
 சித்ரீக்ரு³தம் = (Past Passive Participle verb) put in the form of a picture, painting
 மாயாவீ: = (masc. Nom.sing.) magician;
 இவ = like;
 விஜ்ஞும்ப⁴யதி = (Verb Pr.III) displays brilliantly;
 அபி = (P.sing.PP) and;
 மஹாயோகீ³ = (masc.nom.sing.) Great Yogi, ascetic;
 ய: = (Masc. Nom.Sing.) He who;
 ஸ்வ = (indec.) one's own;
 இச்ச²யா = (Fem.instr.sing.) by desire;
 யஸ்ய = (masc. poss.case.sing.) that person's;
 ஸ்பு²ரணம் = gerund,Nr. Nom. sing.) throbbing state (manifestation);
 ஸாத³ = (indec.) always;
 ஆத்மகம் = (nr.Nom.sing.) that which is within i.e.,the Reality;
 அஸத் = appearing as unreal, unreal;
 கல்ப = fictitious;
 அர்த²கம் = notions, meanings, wealth;
 பா⁴ஸதே = (verb.III P.Sing. Atmn.padam) shines;
 ஸாக்ஷாத் = (indec.) in front of the eyes, in white and black;
 தத் = that;
 த்வம் = thou;
 அஸி = are;
 இதி = thus;

- வேத³வசஸா = through the saying of the Veda;
யோ = yaH(Masc.Nom.Sing.) He who;
போ³த⁴யதி = (V.Pr. III P.Sing.Parasm.pada) enlightens, teaches;
ஆஸ்ரிதாந் = (Masc.Objective, Acc. case, Plural) those who have taken refuge;
யத் = Neut. Nom.sing.) that thing which;
ஸாக்ஷாத் = (Ablative) by producing it in front of the eyes;
கரணத் = (Ablative) in white black;
புந: = (indec.) again;
ஆவ்ருத்தி: = cycle, repetition, certain “times”;
ப⁴வேத் = (verb, sing.PP) may happen;
ந = not;
ப⁴வ = (Masc.Nom.sing.) the cycle of births (deaths);
அம்ப⁴ஸ்ய = (in) waters;
நிதௌ⁴ = (locative) (of) great quantity, heap i.e.ocean;
நாநா = (indec.) diverse;
ச்சி²த்³ரம் = (Nr. Nom.sing.) hole;
க⁴ட: = (Nr.Nom.sing.) pot;
உத்³ரம் = (Masc. Nom.sing.) stomach;
ஸ்தித:² = (participle,Nom.sing.) standing thing
மஹா = (adj.) great, big;
தீ³பம் = (Masc.Nom.sing.) lamp;
ப்ரபா⁴ = (fem.Nom.sing.) light, flame;
பா⁴ஸ்வரம் = bright light;
ஜ்ஞாநம் = knowledge, supreme intelligence;
யஸ்ய = (Masc. Poss. Sing.) that person’s (whose);
து = (indec.) emphasis;
சக்ஷு: = Nr.Nom. Sing.) eye;
ஆதி³ = (indec.) here etc. (may also mean ‘the beginning’ in another context);
கரண: = (one of the 5) sensory objects, here refers to ‘eye’;
த்³வாரா = (indec.) through;
ப³ஹி: = (indec.) outside;
ஸ்பந்த³தே = (Verb Pr. III P sing.AP) throbs, vibrates;

- ஜாநாமி = (Verb Pr.I P.sing) know;
 தம் = (Masc. Obj. Sing.) him;
 ஏவ = (indec.) alone;
 பா⁴ந்தம் = Acc. Masc.Sing.Participle noun) shining person;
 அநுபா⁴தி = (verb III P. sing. PP) shines along with that (following);
 யேதத் = (Nr.nom.sing.) this;
 ஸமஸ்தம் = entire;
 ஜக³த் = (Nr.nom.sing.) world;
 தே³ஹம் = (Masc.Acc.Sing) body;
 ப்ராணம் = (Masc. Sing. Acc.) life-breath;
 ஈந்த³ரியாணி = (Nr.Nom.Pl.) sense organs;
 அபி = and;
 சலாம் = (adj.Fem.) changing;
 பு³த்தி⁴ம் = (Fem.Acc. Sing.) intellect, reason, awareness;
 ச = (indec.) and;
 ஸூந்யம் = (Masc.Acc.sing.) Nothingness, void;
 விது:³ = (Verb) Understand, know, consider;
 ஸ்த்ரீ = (Fem. Nom. Sing) a female;
 பா³ல: = (Masc. Nom.Sing.) child;
 அந்த:⁴ = blind;
 ஜட:³ = idiot;
 உபமா: = comparable;
 து = emphasis;
 அஹம் = I;
 இதி = thus;
 ப்⁴ராந்தா: = (gerund, Masc.Nom.Pl.) infatuated (persons);
 ப்⁴ரு³ஸம் = in vain;
 வாதி³ந: = (Masc. Nom. Pl. Participle noun) People who argue;
 மாயா = the great delusion Maya;
 ஸக்தி: = (Fem.Nom.sing.) Power, energy;
 விலாஸ = play;
 கல்பித = created;

மஹா = great, big;

வ்யாமோஹ = infatuation;

ஸம்ஹாரிணே = (Dative case) destroyer;

ராவூ: = (Masc.Nom.sing.) The planet Rahu;

க்³ரஸ்த = Having been grasped, caught;

தி³வாகர: = sun;

இந்து:³ = moon;

ஸத்³ரு³: = (Masc.person, thing) similar to;

மாயா = (Fem.Nom.sing.) the delusion Maya;

ஸமாச்சா²த³நாத் = from being covered, surrounded, eclipsed,very well;

ஸத் = Reality, Existence;

மாத்ர: = lone;

கரண = senses;

உப = prefix;

ஸம்ஹரணத: = withdrawn well;

அபூ⁴த் = became;

ஸுஷு³ப்த: = awakened(after a good sleep);

புமாந் = (Masc.Nom.Sing.) A male;

ப்ராக் = beforehand;

அஸ்வாப்ஸம் = well slept;

இதி = thus;

ப்ரபோ³த⁴ஸமயே = (Loc. Sing) at the time of awakening;

ய: = (Masc.Nom.sing.) He (who);

ப்ரதிஅயபி⁴ஜ்ஞாயதே = remembers, understands;

பா³ல்ய = (Loc. Pl.) during childhood;

ஆதி³ஷு = (Loc.pl.) etc.;

அபி = and;

ஜாக்³ரத் = (Loc.Pl.) during awakened state;

ஆதி³ஷு = etc.;

ததா² = (indec.) likewise, in that manner;

ஸர்வாஸு = (Fem. Loc. Pl) in all;

அவஸ்தா²ஸு = states, conditions;

அபி = and;

வ்யாவ்ருத்தாஸு = (Loc. Pl.) (even after the) departure (of these states);

அநு = accompanied;

வர்தமாநம் = presence(persists, follows);

அஹம் = I;

இதி = thus;

அந்த: = inwardly;

ஸ்பு²ரந்தம் = (Masc. Acc.Sing.) the throbbing;

ஸதா³ = (indec.) always;

ஸ்வ = (Masc. Acc.Sing.) one's own;

ஆத்மாநம் = Self;

ப்ரகடகரோதி = (Verb Pr.III P. Sing.PP) shows Himself publicly, openly;

ப⁴ஜதாம் = Masc.Poss.Pl.) to the worshippers;

ய: = He who;

முத³ரயா = (Fem.instr.Sing.) through the sign (of hand), stamp, money;

ப⁴த³ரயா = (Adj.Fem.instr.Sing.) through auspicious;

விஸ்வம் = (Nr. Nom. Sing.) universe;

பர்யதி = Verb Pr.III P.sing.PP) sees;

கார்யகாரணதயா = (Fem.instr,sing.)(through the quality of) effect;

ஸ்வ = one's own;

ஸ்வாமி = master;

ஸம்ப³ந்த⁴த: = as related;

ஸிஷ்ய = (fem.instr.sing.)(thro' the quality of) disciple;

ஆசார்யதயா = teachership;

தத்²ஹ = (both words indec.) in that manner;

இவ = ike;

பித்ரு' = (Masc.Nom.sing.) Father, forefather;

புத்ர = son.;

ஆதி³ = etc.;

ஆத்மநா = (Masc.instr.sing.) through self;

பே⁴த³த: = as different;

ஸ்வப்நே = (Mal,Loc. sing.) in dream;

- ஜாக்³ரதி = (Loc.sing.) during wakeful state;
 வா = (indec.) or;
 ய: = e who;
 ஏஷ: = (Male Nom.sing.) this;
 புருஷ: = A male;
 பரிபு⁴ராமித: = (Gerund.Male Nom.sing.) whirled(person);
 பூ:⁴ = (nom.sing.) earth;
 அம்பா⁴ம்ஸி = (Nr.nom.pl.) water;
 அநல: = fire;
 அநில: = air;
 அம்ப³ரம் = ether;
 அஹர்நாத:² = sacrificer;
 ஹிமாம்ஸு: = moon;
 புமாந் = Man;
 ஆபா⁴தி = Verb.Pr.III P.sing.PP) shines;
 சர = moving;
 அசர = not moving;
 ஆத்மகம் = containing inwardly;
 இத³ம் = (Nr.nom.sing.) this;
 யஸ்ய = (Masc.Poss.sing.) (He) whose;
 ஏவ = (indec.) thus;
 மூர்தி: = (Male Nom.sing.) embodiment, incarnate;
 அஷ்டகம் = (Nr.Nom.sing.) eight-fold piece, poem;
 ந = (indec.) no;
 அந்யத் = (indec.) other;
 கிஞ்சந = (Nr.Nom.sing.) some thing;
 வித்³யதே = (Verb Pr.III P.sing. AP) exists, is present;
 விம்ரு³ஸதாம் = (masc.poss.pl.)(of those) who reflect;
 யஸ்மாத் = (Masc.Absol.sing.) from (he) whose;
 பரஸ்மாத் = (Masc.Absol.sing.) from the Supreme being;
 விபோ:⁴ = (Masc.Poss.sing.) of the omnipresent Lord;
 ஸர்வ: = all, everything (the Universe);

ஆத்மத்வம் = composed of, Manifested by the Self;
இதி = thus;
ஸ்பு²க்ரு²தம் = (past Participle) made tell-tale, plain;
யஸ்மாத் = from whose;
அமுஷ்மிந் = (Loc. sing.) in this;
ஸ்தவே = (Masc.?Loc.sing.) hymn;
தேந = (Masc.instr.sing.) through that person;
அஸ்ய = (Masc.instr.sing.) through this person;
ஸ்ரவணாத் = (Nr.Absol.sing.) from hearing;
அர்த²(ஸ்ய) = (Nr.Nom.sing.) meaning's;
மநநாத் = (both Nr. Abso.sing.) reflecting in mind;
த⁴யாநாத் = (Nr. Abso. sing.) meditating;
ச = (indec.) and;
ஸம் = good;
கீர்தநாத் = (Nr.Absol.sing.) from reciting it;
ஸர்வ = (adj.) all;
ஆத்மத்வம் = the quality of the Atman, the great Self;
மஹா = (adj.) great, big;
வியூ⁴தி = ashes, wealth;
ஸஹிதம் = along with that;
ஸ்யாத் = Verb.) May there be;
ஈஸ்வரத்வம் = he quality of the Lord himself;
ஸ்வத: = automatically;
ஸித்³த⁴யேத் = (verb) May it materialise (for the worshipper);
புந: = again;
அஷ்டதா⁴ = eight-fold;
பரிணதம் = transformed into;
ச = and;
ஐஸ்வர்யம் = (divine) wealth;
அவ்யாஹதம் = undivided;
வட = the banyan;
விடபி = tree;

ஸமீபே = (Nr.Loc.sing.) in the nearness;
பூ⁴மி = (fem.loc.sing.) ground, earth;
பா⁴கே³ = side;
நிஷண்ணம் = (Masc.Acc.sing.) the seated person;
ஸகல = of all;
முநி = ascetic, seer;
ஜநாநாம் = people (here groups);
ஜ்ஞாநதா³தாரம் = (Masc.Obj.sing.) him who gives knowledge;
ஆராத் = (indec.) quickly;
த்ரிபு⁴வந = (Masc.Obj.sing.) three worlds;
கு³ரும் = (masc.acc.sing.) teacher;
ஈஸம் = (masc.acc.sing.) Master;
த³க்ஷிணமூர்தி = (Masc.Obj.) dakShinAmUrti;
தே³வம் = (masc.acc.sing.) God;
ஜநந = birth;
மரண = death;
து:³க:² = suffering;
சே²த³ = cutting;
த³க்ஷம் = capable person, expert;
நமாம் = (Verb Pr. I Per.sing.PP) I salute, bow.

Encoded, proofread, and Translated by
Madras Giridhar giridharmadras at gmail.com
Proofread by Shankara

Dakshinamurti Stotra

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

